

Říčanský potok – okolí sportovní a zimní haly

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Okolí Říčanského potoka dnes patří sportu – je tu fotbalové hřiště, sportovní a zimní hala. Ale jak vypadalo dřív? V potoce se brouzdaly děti a lovily raky i různé rybky. Na vodu i na okolní louky vyháněly husy.

Utajený potok

V okolí dnešní sportovní a zimní haly byly v minulosti podmáčené louky s klikaticím se Říčanským potokem, kam si chodily hrát děti. Lovily tam **raky**, **střevle** a další rybky, které se sem dostávaly z rybníků. Potok se na jaře nebo po přívalemých deštích vyléval z břehů a zaplavoval okolní louky a někdy i domy v ulici Olšany. Obyvatelé domků a hospodářství z blízké Smetanovy ulice na potok vyháněli husy.

Zkušenosti s povodněmi a záplavami sehrály roli v rozhodnutí města potok narovnat a svést do betonového koryta zakrytého panely. Lidé, kteří tu dnes po nich chodí, ani netuší, že kráčejí po potoce.

Povodně 13. července 1927

Stejně místo v roce 2021

„Když jsem byl chlapec asi sedmiletý, tedy na začátku třicátých let, zavítal do Říčan proslulý Cirkus Kludský – pod náměstím na místě dnešního fotbalového hřiště postavili velký stan a přijeli si do naší dílny pro hoblováčky na vystlání manéže. Tenkrát na ploše, kde se dnes hraje fotbal, bývalo tržiště, prodával se zde dobytek. Pamatuji si, že to jaro, když přijel Cirkus Kludský, nastaly bouře s velkými dešti a přes město se valila ohromná voda. Zaplavila prostor kolem dnešní sportovní haly, kde se tehdy nacházely letní lázně. To ještě nebyla silnice tak vysoko, kopec směrem do náměstí byl větší a voda vyplavila domky v ulici Olšany (my jsme říkali „v Olšánkách“). Voda se řinula po silnici a utrhla i ukotvený cirkus. Ten plaval směrem do Olšan.“

(Dalibor Hofta, * 1924)

Hele, támhle plave cirkus!

Fotbalové hřiště s dlouhou pamětí

Klub SK Říčany (nyní FK Říčany) byl založen v roce 1901. Prvními členy klubu byli zdejší mladíci, kteří navštěvovali střední školy v Praze a tam se pro kopanou nadchli. Patřili k nim bratři Krausovi a Strašnovovi z místních židovských rodin (o kterých se dočtete v dalších kapitolách Říčanského uličníku). K slavnostnímu výkopu došlo přímo v centru města na náměstí.

V prvních letech se hrálo na různých improvizovaných sportovištích, na louce pod hradem i na Lázeňské louce, na loukách za městem... Majitelé pozemků ovšem hochy s „merunou“ často vyháněli. V roce 1912 dala obec

upravit louku pod jatkami na tržiště a na něm bylo oficiálně povoleno hrát kopanou. Fotbalové hřiště s regulérními rozměry zde bylo vybudováno s podporou říčanské radnice v roce 1922. Materiál na vyrovnání hřiště sem navezlo pět stovek povozů.

Na konci druhé světové války se na hřišti nacházel tábor pro německé zajatce. Na tomto místě cvičivali sokolové i účastníci spartakiád. Konání okresní spartakiády v roce 1965 předcházely práce na opravách sportovního areálu, tehdy je odpracovali místní v akci „Z“. Po dalších úpravách a modernizaci nyní hřiště slouží jen fotbalistům.

Snímek z fotbalového utkání říčanských podniků v květnu 1977

Říčaňáci jsou pašáci!

Koupaliště zvané Plivátko na začátku 20. století

„Představte si, že tam, co teď stojí sportovní hala, bylo koupaliště a říkalo se mu Plivátko. Okolo rostly obrovské smuteční vrby, takže koupání bylo zastíněné a voda tam byla moe a moe ledová. Téměř nikdo se tam nekoupal. . . No a hned vedle byl stadik, stadion, my jsme říkali ‚stadik‘.“

(Jaromíra Škardová *1930)

Výstavba stadionu SSC, kterému se říkalo „stadik“, během druhé světové války

Plivátko a zimní sportoviště

V blízkosti Olšan bylo koupaliště s chladnou vodou, tzv. Plivátko, a také plocha **kluziště**, kam se v zimě vylévala voda a chodil se tam hrát hokej. Ve čtyřicátých letech 20. století zde členové SSC (Studentského sportovního klubu) vybudovali sportoviště, kterému říkali „stadionek“ nebo „stadik“.

V osmdesátých letech došlo k jeho přestavění na zimní stadion, ještě bez zastřešení. Kvůli této stavbě bylo **koryto Říčanského potoka přesunuto a narovnáno**. Dnes na jeho místě stojí Merkur Ice Arena s velkou a malou ledovou plochou pro hokej a bruslení pro veřejnost, se zázemím pro sportovce a s restaurací.

Zimní stadion v osmdesátých letech

V roce 1980 „stavba ledové plochy, která byla vyhlášena Stavbou mládeže, pokračovala plynule. V prvním pololetí byla provedena betonáž, vč. vodotěsných a tepelných izolací, vybudovány sněžné jámy a připraven chladič kanál.“

(Z městské kroniky)

„Začnu od Říčanského potoka, který je dneska víceméně betonové koryto, kde jsme lovíli raky, nosili jsme domů. Přinesli jsme je ukázat a zase jsme je nosili zpátky, byli jsme nesmírně pyšný. Bohužel v době, kdy se začal stavět zimní stadion, tak tahle pohádka skončila. Protože před zimním stadionem byl brod, kde projížděla auta. . . tam jsme si hráli s kamínkami a kousíček nad tím směrem k Marvanku právě raci byly. Byla tam i střevlata, nechápu už dneska. Bylo mi mezi třinácti patnácti. A opravdu to bylo běžný, pamatuju si na to, jak jsme šťourali do dřev klacíkama a vždycky se chytl nějaký rak a my jsme je lovíli. Takže to nebyl jeden, bylo jich tam spousta.“

(Lenka Zajíčková * 1969)

Dnes chodí k Říčanskému potoku děti z přírodovědného kroužku lovit vodní havěť, ale o racích si můžou nechat jen vyprávět

Tůně za zimní halou

K nové zimní hale přibyla velká parkoviště, což k rozumnému hospodaření s dešťovou vodou spíše nepřispělo. V roce 2020 byly vyhloubeny tůně a za halou je tzv. povodňový park, kam se voda může po deštích vylévat a zasakovat. Nové tůně by se mohly stát útočištěm obojživelníků.

Dnešní dospívající si pamatují, že k ohradám v ulici Škroupova chodili za oslíkem Bertou, kozami, ovce a kachnami. Podle pocitové mapy to bylo jedno z oblíbených míst říčanských dětí.

Dnes je místo velmi frekventované kvůli cyklostezce. Lávka přes potok za Merkur Ice Arenou by měla být modernizována, protože tento návrh získal nejvíc hlasů ve své kategorii v hlasování Překvapte Říčany.

Tůně za zimní halou

Žáci na výukovém programu diskutují o možné budoucí podobě lávky

Hele, vokoun!

„Tam jsme chytali ryby, tam bydlel dále v těch lukách takovej kamarád vo dva nebo tři roky starší a von byl z takový rodiny, že byli chudý. Ale ten uměl ty ryby chytat... pod těma kořenama, tam takhle jako zahrabal... a hodil to: „Hele, todle je vokoun! To je bělice!“ Já jsem tam chodil zase v takovým padesátým osmým roce na raky. Tam byli normálně raci v tom potoce a já jsem je přinesl domů ve flašce zavařovací, drátem jsem to obvázal, abych je mohl nosit. A dal jsem je babičce pod postel a voni v noci vylezli. A babička na něj, asi jak šla v noci na toaletu, tak na něj šlápla a von ji kousnul do nohy!“

(Dalibor André * 1948)

Pokud není uvedeno jinak, doprovodné snímky pocházejí z archivu Muzea Říčany.